

27/1995. (VII. 25.) NM rendelet**a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásról**

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 58. §-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. § (1) Foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás nyújtására a foglalkozás-egészségügyi szolgálat (a továbbiakban: szolgálat) jogosult.

(2) A szolgálat

- a) foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást nyújtó szolgálat,
- b) foglalkozás-egészségügyi központ,
- c) foglalkozás-egészségügyi szakellátási szolgáltatást nyújtó szolgálat

formájában működhet.

(3) A szolgálat

- a) foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást nyújtó szolgálatként a 4. § szerinti feladatokat látja el;
- b) foglalkozás-egészségügyi központként az a) pontban foglaltakon túl munkahigiénés és
  - ba) pszichológiai, és/vagy
  - bb) ergonómiai, és/vagy
  - bc) toxikológiai, és/vagy
  - bd) munkabiztonsági

szolgáltatást nyújt;

c) foglalkozás-egészségügyi szakellátási szolgáltatást nyújtó szolgálatként az 5. § szerinti feladatokat látja el. A foglalkozás-egészségügyi szakellátás alapszolgáltatást is nyújthat, ha a külön jogszabályban foglalt szakmai minimumfeltételeknek megfelel.

(4)

2. § (1) Foglalkozás-egészségügyi szolgálat működtetésére jogosult minden természetes és jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező társaság, amennyiben az ehhez szükséges feltételeknek megfelel.

(2) Foglalkozás-egészségügyi magángyakorlatot folytató orvos csak alapszolgáltatást nyújt.

3. § (1) A foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás keretében orvosi tevékenységet csak

- a) foglalkozás-orvostan szakorvos, vagy
- b) üzemorvostan szakorvosi szakképesítéssel rendelkező szakorvos folytathat.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon kívül foglalkozás-egészségügyi alapellátási tevékenységet végezhet - a szakképesítés megszerzéséhez külön jogszabályban előírt ideig - a foglalkozás-orvostan vagy üzemorvostan (a továbbiakban együtt: foglalkozás-orvostan) szakorvosjelölt, aki foglalkozás-orvostan szakorvos felügyelete mellett a heti törvényes munkaidő felét elérő munkaidőben dolgozik.

(3) A foglalkozás-orvostan szakorvos akkor láthatja el foglalkozás-orvostan szakorvosjelölt felügyeletét, ha legalább tízéves foglalkozás-orvostan szakorvosi gyakorlattal rendelkezik. Foglalkozás-orvostan szakorvos egyidejűleg legfeljebb három foglalkozás-orvostan szakorvosjelölt felügyeletét láthatja el.

(4) A szolgálat a feladatainak ellátásához ápolót vesz igénybe. Foglalkozás-egészségügyi ápolói feladatokat ápoló (a képzés OKJ száma: 54 723 01 0000 00 00), diplomás ápoló, üzemi ápoló/foglalkozás-egészségügyi szakápoló láthat el.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott képesítési előírás alól mentesül az az ápoló, aki általános ápolói, illetve általános asszisztensi végzettséggel rendelkezik, teljes munkaidőben foglalkozás-egészségügyi rendelésen dolgozik, és a munkavégzésre irányuló szerződésben kötelezettséget vállal arra, hogy a foglalkozás-egészségügyi szakápolói szakképesítést az alkalmazás időpontjától számított két éven belül, illetve a diplomás ápolói szakképesítést az alkalmazás időpontjától számított hat éven belül megszerzi.

4. § (1) A szolgálat az alapszolgáltatás keretében végzi

a) a külön jogszabályban meghatározott munkaköri alkalmassági vizsgálatokat, és kezdeményezi az ehhez szükséges szakorvosi vizsgálatokat;

b) külön jogszabályban meghatározottak szerint a foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek bejelentését, kivizsgálását;

c) a munkakörülmények és a munkavégzés egészségkárosító hatásainak írásban dokumentált vizsgálatát a szerződésben - a helyi körülmények figyelembevételével - meghatározott gyakorisággal, vagy változás bekövetkezőkor soron kívül;

d) külön jogszabályban meghatározottak szerint az egyéni védőeszközökkel kapcsolatos tanácsadást;

e) külön jogszabályban előírtak szerint a munkahelyek kémiai biztonságát érintő feladatokat;

f) a munkavállalók munkakörülményeivel kapcsolatos, egészséget, biztonságot érintő kérdésekkel összefüggő felvilágosítást;

g) külön jogszabályban előírtak szerint a munkakörhöz kötött védőoltásokkal kapcsolatos feladatokat;

h) a krónikus megbetegedésben szenvedő munkavállalók megelőző gondozását;

 i) külön jogszabályban meghatározottak szerint az 1. és 2. alkalmassági csoportba tartozó közúti járművezetők egészségi alkalmassági vizsgálatát;

☞ *f)* a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló jogszabályban meghatározott esetekben a foglalkoztathatóság szakvéleményezését.

(2) A szolgálat közreműködik

a) az Mvt. 58. §-ában felsorolt munkáltatói feladatok ellátásában, különösen

aa) a munkahelyi veszélyforrások feltárásában,

ab) munka-egészségügyi, -fiziológiai, -ergonómiai, -higiénés feladatok megoldásában,

ac) a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi és szervezési feltételeinek biztosításában, a sürgős orvosi ellátás megszervezésében, az elsősegélynyújtók szakmai felkészítésében;

b) a foglalkozási rehabilitációban;

c) a munkáltató katasztrófamegelőző, -elhárító, -felszámoló és az előidézett károsodások rehabilitációs tervének kidolgozásában.

(3) A szolgálat az Egészségbiztosítási Alap terhére igénybe veheti a mentőszolgálatot, a szolgálat orvosa járóbeteg-szakellátást nyújtó szakrendelésekre, illetve háziorvosi ellátásra utalhatja a társadalombiztosítási jogviszonnyal rendelkező munkavállalót, speciális kórházi ellátást igénylő foglalkozási megbetegedés vagy annak gyanúja esetén pedig - sürgősséggel vagy előzetes helybiztosítás útján - az Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézet fekvőbetegosztályára utalhatja a beteget.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben foglaltak nem érintik a munkáltatónak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés megvalósításáért az Mvt.-ben meghatározott felelősséget.

5. § (1) A foglalkozás-egészségügyi szakellátás feladatai a székhelye szerinti megyében (fővárosban):

a) a munkaköri alkalmasság másodfokon történő elbírálására;

b) a kézilőfegyverek, lőszer, gáz- és riasztófegyverek megszerzésével és tartásával kapcsolatos egészségi alkalmasság másodfokon történő elbírálása;

☞ c) álláskeresők beiskolázás előtti és munkaközvetítés előkészítése keretében történő szakmai alkalmassági vizsgálata;

☞ d) közhasznú munka előkészítése érdekében az álláskereső munkaköri alkalmassági vizsgálata;

e) szakellátás nyújtása foglalkozási megbetegedéssel vagy annak gyanújával beutaltak számára;

f) a szakképzést folytató intézmények tanulóinak és a felsőoktatási intézmények hallgatóinak külön jogszabály szerinti szakmai alkalmassági vizsgálata;

☞ g) a megváltozott munkaképességű álláskeresők, valamint munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló jogszabályban meghatározott esetekben az egyszerűsített foglalkoztatás keretében alkalmazott munkavállalók foglalkoztathatóságának szakvéleményezése;

h) az egyéni és társas egészségügyi vállalkozók egészségügyi tevékenységre való alkalmasságának külön jogszabályban előírtak szerint történő elbírálása.

☞ (2) A foglalkozás-egészségügyi szakellátás, ha

a) közlekedési feltételek ezt indokolják, és

b) az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat megyei intézetét erről megelőzőleg tájékoztatta, és

c) az érintett munkaügyi központ ezt kezdeményezi,

☞ más megyei munkaügyi központja munkaügyi kirendeltségéhez tartozó településen lakó, az (1) bekezdés szerinti vizsgálatra küldött álláskereső ellátására is köthet szerződést, nem a székhelye szerinti megyében (fővárosban) lévő munkaügyi központtal.

5/A. §

6. § A foglalkozás-egészségügyi központ felszerelése a foglalkozás-egészségügyi alapellátás külön jogszabály szerinti tárgyi és gép-műszer minimumfeltételeinek megfelelő felszerelésen túl

a) munkahigiénikus, toxikológus foglalkoztatása esetén a műszerpark a munkakörnyezet műszeres vizsgálatához szükséges direkt kijelzésű készülékekkel és/vagy direkt leolvasású eszközökkel,

b) munkapszichológus, ergonómiai, illetve egyéb (fizioterapeuta, munkavédelmi) szakképesítéssel rendelkező szakember foglalkoztatása esetén az e szakmákban szokásos módszertani segédletekkel, műszerekkel, felszerelésekkel a tevékenység függvényében egészítendő ki.

Értelmező rendelkezések

7. § E rendelet alkalmazásában

1. *foglalkozás-egészségügyi szolgálat*: olyan, elsősorban preventív szolgálatot jelent, amelynek feladata egyrészt a munkahelyi megterhelés (fizikai, szellemi, lelki) és a munkakörnyezeti kóroki tényezők (fizikai, kémiai, biológiai, pszichoszociális, ergonómiai) felkutatása, folyamatos ellenőrzése; másrészt javaslattevés ezek egészséget nem károsító szinten tartásának módszereire; harmadrészt a munka adaptálása a munkavállalók képességeihez testi, szellemi és lelki egészségi állapotuknak megfelelően; negyedrészt a munkavállalók egészségének ellenőrzése munkájukkal kapcsolatban;

2. *foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás*: a foglalkozás-egészségügyi szolgálat által végzett egészségügyi szolgáltató tevékenység;

3. *foglalkozás-egészségügyi központ*: a foglalkozás-egészségügyi szolgálat multidiszciplináris jellegét megjelenítő szervezeti forma. A központ személyzetének összetételét az ellátandó feladatok természete határozza meg. A foglalkozás-egészségügyi alapszolgálat személyzete mellett elsősorban munkahigiénikus, munkapszichológus, ergonómiai szakember (mérnök, pszichológus, e területre specializálódott szakorvos) foglalkoztatása lehet indokolt;

4. *egészségkárosító kockázat*: valamely munkakörnyezetből, munkavégzésből származó egészségkárosodás

bekövetkezésének valószínűsége;

5. *foglalkozás-egészségi osztály*: a tevékenységek egészségkárosító kockázatok alapján történő besorolása;

6. *munkahigiéne*: a munkakörnyezeti egészségi veszélyek előrelátásának, felismerésének, értékelésének és kezelésének tudománya, melynek célja a munkát végzők egészségének és jól-létének védelme, általában a közösség megóvása;

7. *munkahigiénés vizsgálatok*: a munkakörnyezetben lévő kóroki (fizikai, kémiai, biológiai, ergonómiai, pszichoszociális) tényezők feltárására, szintjének, továbbá a végzett munkából és a munkakörnyezet hatásaiból adódó megterhelés mennyiségi meghatározására alkalmas eljárások; továbbá olyan vizsgálatok, amelyek eredményeként javaslat tehető a munkából és a munkakörnyezetből származó egészségkárosító kockázatok kezelésére (csökkentésére);

8. *szakképzést folytató intézmény*: a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 2. §-ának hatálya alá tartozó intézmény.

8. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba; ezzel egyidejűleg az egészségügyről szóló 1972. évi II. törvény gyógyító-megelőző ellátásra vonatkozó rendelkezései végrehajtásáról szóló 15/1972. (VIII. 5.) EüM rendelet 12-16. §-a, valamint az üzemi egészségügyi ellátásról szóló 22/1979. (Eü. K. 15.) EüM utasítás a hatályát veszti.

1. számú melléklet a 27/1995. (VII. 25.) NM rendelethez

2. számú melléklet a 27/1995. (VII. 25.) NM rendelethez
